

[Fraenkel.]

med den ærede Herre af Retsforbundet —, at jeg er enig med denne ærede Herre deri, at der er noget i de arbejdsløses Krav, som jeg respekterer: denne Tendens, der er til at vise Vældigheden bort, og dette Krav, der er om at faa Arbejde, „det er det, vi vil“.

Nu tror jeg ikke, at jeg som Lovgiver turde paalægge en Stat Pligt til at skaffe Arbejde, fordi jeg tror, det i givet Tilfælde vilde være umuligt for Staten at fyldestgøre denne Pligt, og hvad der er umuligt, skal man naturligvis ikke paatage sig. Men at det er Statens Pligt at gøre sit yderste for at skaffe Arbejde, naar Situationer som den nuværende kommer frem, naaf vi Gang paa Gang ser Bølger og høje Bølger af Arbejdsløshed i vort eget Land, og naar vi udenfor vort Land ser Mure af Arbejdsløshed, og naar vi ser, at den Forklaring, som saa mange har derpaa, at det er de høje Arbejdslønninger, ikke kan gælde, alene af den Grund, at vi finder denne ganske vældige, ganske enorme Arbejdsløshed baade i Lande med høje Lønninger som United States og i Lande med overordentlig lave Lønninger som Polen og Czekoslovakiet.

Naar vi ser det, maa vi være fuldstændig klar over, at der maa være noget andet. Der er ogsaa noget andet. Hele Sagen bunder i fuldstændig naturlige Forhold, i Ændringer, der er ved at foregaa i hele den europæiske Samhandels Struktur. Alt det maa vi blive klar over, alt det vil vi blive tvunget til at blive klar over, thi Gang paa Gang vil dets Virkninger vælte ind paa os paa en saadan Maade, at vi ikke er i Stand til at afvise dem.

Jeg spørger derfor: Hvorfor dog ikke tage Sagen op paa saa tidligt Tidspunkt, som det overhovedet er muligt? Mig forekommer det — og det er noget, der vil være bestemmende for min Holdning overfor dette Lovforslag —, mig forekommer det, at der er en retfærdig Bebrejdelse, man fra neden af retter op mod Rigsdagen, fordi dette Spørgsmaal ikke i den Grad er gjort til Centret i al Politik heroppe, som det burde være.

Nu vil jeg foreslaa ærede Herrer en Ting. Vi maa have Klarhed over dette Forhold. Vi maa naa til Enighed om, hvad det egentlig er, der er i Vejen, og derudfra maa vi i dette Spørgsmaal som i alle andre økonomiske Spørgsmaal tage vor Stilling. Vi har gjort det før, og jeg foreslaa, at vi gør det atter en Gang: lad os holde et Møde for os selv nede i Fællessalen, lad os holde et lukket Møde dér, hvor dette Spørgsmaal: Hvad er

det, der er i Vejen?, bliver sat under Debat. Mit beskedne Bidrag kan jeg give til det og vi jeg give til det dér, og andre vil jo kunne give deres bedre. Naar vi begrænser hele Diskussionen til dette ene, og den foregaa paa et Sted og under Forhold, hvor Partistillingen dog i nogen Grad vil træde tilbage, og hvor man vil blive tvunget til, hvis man har Doktriner, som man staar paa med Hensyn til ens Opfattelse af Situationen, saa at forsvare disse Doktriner, skulde jeg tro, at et saadant Møde ikke vil være uden Frugter. Under alle Omstændigheder forekommer det mig, at et saadant Møde bør afholdes.

Vi har haft det tidligere, for øvrigt ogsaa paa min Foranledning, og jeg maa sige, at der var mere Interesse om det, end jeg egentlig havde ventet, jeg mener, der mødte flere. Modstanden mod det, jeg den Gang foreslog, og som vi vilde have været vel hjulpede med, hvis det havde været iværksat nu, var ikke stor, men paa den anden Side var der ogsaa stor Kølighed overfor mine Forslag. Det var ikke andet end, hvad jeg havde ventet, og jeg var klar over, at det ikke kunde komme videre i det Øjeblik, men nu synes jeg, Tiden er inde til, at vi kunde foretage en Drøftelse igen under saadanne Forhold og paa denne Maade.

Det vil jeg saa anbefale. Hvis der er nogen, der deler denne Opfattelse, saa lad os afholde et saadant Møde. Imidlertid gaar jo dette Lovforslag i Udvalg, og kommer der noget ud af en saadan Drøftelse, vil Udgangen af Udvalgsarbejdet ikke blive upaa-virket deraf.

Socialministeren (Steincke): Jeg takker de ærede Ordførere for Socialdemokratiet (Einer Jensen), det radikale Venstre (Rager) og Retsforbundet (Geert-Jørgensen) for deres Tilslutning til dette Lovforslag, og jeg takker ogsaa den ærede sidste Taler.

Overfor den ærede sidste Taler vil jeg gerne sige, at det glæder mig naturligvis i høj Grad at høre, at dette ærede Medlem havde en saadan Tillid til mig og til min Indsigt paa disse Omraader. Jeg tror ikke, jeg kan tage imod den Ros, det ærede Medlem i saa Henseende fremsatte, for saa vidt som det drejer sig om et Omraade, der ligger udenfor den egentlige sociale Lovgivning, og jeg kan navnlig ikke tage imod en Ros paa Bekostning af, hvad der bør tilfalde Statsministeren, thi Forholdet er dog i Virkeligheden det, at Statsministeren, som det fremgik af hans Udtalelser, ganske havde den samme Op-